

Ny nattslända i Slottsskogen

TEXT & FOTO JOHAN ENNERFELT

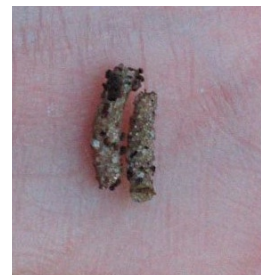
Den 15 oktober i år gick jag en runda i Slottsskogen i Göteborg för att leta efter insekter. Ofta sitter många småkryp på staketet runt dammar och djurhagar i parken. Ett staket som brukar vara extra intressant är det runt hästarnas hage. Så även den här gången. En mörkt gråbrun nattslända på staketet petades ner i ett insamlingsrör för senare artbestämning under stereoluppen.

Jag trodde först att artbestämningen skulle vara ganska enkel då antalet nattsländor som flyger så sent på säsongen är begränsat. Vuxna nattsländor bestäms oftast genom att man tittar på genitalierna i bakkroppsspetsen. På sajten *Trichoptera fenoscandinavica* finns bilder på de flesta svenska arter. Den här gången fanns det dock ingen art som var riktigt lik mitt exemplar. Nästa steg var då att använda en bestämningsnyckel. Med Danmarks fauna hamnade jag snabbt på *Enoicyla pusilla* baserat på antalet sporrar på benen och vingribbornas mönster. Det som talade emot var att den arten inte hade setts i Sverige tidigare. Det faktum att nattsländebandet i Danmarks fauna är över 100 år gammalt gjorde också att jag inte vågade lita fullt ut på resultatet.

På Facebook finns en livaktig grupp (Nattsländeiniciativet) som diskuterar nattsländor. Malin Larsson administrerar gruppen och besvarar artbestämningsfrågor. Jag tog några bilder med mobilen genom stereoluppen och la upp i gruppen i hopp om att få hjälp med identifieringen. Därefter följde en lång diskussion som slutade i att artbestämningen till *Enoicyla pusilla* kunde fastslås efter att finsk och dansk expertis konsulterats.

Det som gör fyndet unikt är att *Enoicyla pusilla* har en ekologi som helt skiljer sig från alla tidigare kända arter i landet. Medan nattsländelarver normalt lever i vatten som så kallade husmaskar, har *Enoicyla pusilla* hela sin livscykel på land. Artens larver hittas framför allt i förna i skogsmark, men kan även påträffas i öppnare miljöer. Dess larvhus är gjorda av sandkorn och bitar av nedfallna blad. Vissa fjärilar i familjen säckspinnare Psychidae gör rätt liknande larvsäckar, men dem brukar man inte hitta nere i förnan.

Samma dag som fyndet av *E. pusilla* gjordes hade

jag sett en klump nattsländeägg på ett blad i en skogsbacke på ett annat ställe i Slottsskogen. Därför gick jag dit några veckor senare och kunde hitta några tomma larvhus i förnan under en låga.

Ytterligare en egenhet hos den här arten är att det bara är hanen som har flygförmåga. Honans vingar är förkrympta till små fjäll. Det här får konsekvenser för artens möjligheter att sprida sig. De närmsta förekomsterna är i södra Danmark. Man kan därför fundera över hur den kunnat ta sig till Göteborg. Med största sannolikhet har den fått mänsklig hjälp att komma hit. Nära platsen där larvhusen hittades ligger stora komposthögar där parkförvaltningen lägger upp diverse växtmaterial. Även gammalt foder och spillning från djuren i parken hamnar här. Detta skulle kunna vara en möjlig spridningskälla.

Vill man leta efter arten på fler platser är det i första hand larverna man ska leta efter. Våren är en bra årstid. Då kan man se larverna uppkrupta på trädstammar. Annars går det att hitta tomma larvhus året om. De vuxna nattsländehanarnas flygperiod infaller på senhösten.